

KANTAR

Elanikkonna
hädaolukorraks
valmisoleku alase
teadlikkuse indeksuuring
2021

Elanikkonna veeohutuse
alase teadlikkuse
indeksuuring 2021

Jaanika Hämmal

Kantar Emori uuringuekspert

26.10.2021

Elanikkonna hädaolukorraks valmisoleku alase teadlikkuse indeksuuring 2021

HOV uuringu taust

Uuringu eesmärk: kaardistada kodu hädaolukorraks valmisoleku alased teadmised, hoiakud ja käitumine Eesti elanike seas ja võrrelda tulemusi 2019. aastal läbi viidud uuringu tulemustega.

Uuringu tulemusi kasutatakse sellealase teavitustöö efektiivsuse hindamisel ning järgmise tegevusperioodi eesmärgistamisel.

- Sihtrühm: Eesti elanikud vanuses 15+. Varem oli see 18+
- Valim 2411 vastajat, esinduslik uuring
- Andmekogumine: mai 2021

Kodu hädaolukorraks valmisoleku indeks 2021 (1)

SOOVITUD SEISUND	INDIKAATOR	KAAL	SISENDVÄÄRTUS		INDEKS		MUUTUS
			2019	2021	2019	2021	2021 vs 2019
TEADMISED. Tean, mis...		20			8,0	9,1	1,1
...on riskid minu piirkonnas	Teadlik kõikidest (3 või 5) oma piirkonna riskidest	4	12%	15%	0,5	0,6	0,1
...tagab koduse füüsilise valmisoleku	Teadlikkus olulistest vahenditest (8)	4	81%	85%	3,2	3,4	0,2
...annab märku hädaolukorrast	Teadlikkus olulistest viisidest (4)	4	48%	55%	1,9	2,2	0,3
...hädaolukorrad eeldavad siseruumi jäämist	Teadlikkus õigetest hädaolukordadest (6)	4	35%	39%	1,4	1,6	0,2
...on hädaolukorras esmased tegevused	Teadlikkus õigetest tegevustest (7)	4	24%	33%	1,0	1,3	0,3
USKUMUSED JA HOIAKUD. Usun...		15			8,2	8,3	0,1
...hädaolukorra tekkimise võimalikkusesse kodukohas	„Kindlasti või pigem jah“ osakaal	3	35%	40%	1,1	1,2	0,1
...iseseisvasse toimetulekusse (7 päeva vältel)	„Kindlasti jah“ osakaal	3	50%	57%	1,5	1,7	0,2
...kogukonnaga koostöö vajalikkusse	„Kindlasti jah“ osakaal	3	51%	47%	1,5	1,4	-0,1
...riigi võimekusse juhtida/tagada hädaolukorra lahendamine	Nende osakaal, kes ei valinud „kindlasti jah“	3	88%	86%	2,6	2,6	-0,1
...et oman aktiivset hoiakut tegutsemiseks (valmis aitama teisi väljaspool oma lähedasteringi)	„Kindlasti jah“ osakaal	3	49%	46%	1,5	1,4	-0,1
TEGEVUSED JA OSKUSED		30			6,8	7,5	0,7
Piirkonna üldiste riskide hindamine oma kodu perspektiivist	„Jah, mina“ osakaal	5	29%	33%	1,4	1,7	0,2
Võimaluste hindamine kodust lahkumiseks (teise/ ohutusse peatuskohta)	„Jah, põhjalikult“ osakaal	5	32%	32%	1,6	1,6	0,0
Hoiatuste ja käitumisjuhiste järgmine	„Alati jälginud“ osakaal nendest, kes on hoiatusi kuulnud	5	23%	41%	1,2	2,0	0,9
Oskuste omandamine hädaolukorras toimetulekuks	„Jah, põhjalikult“ osakaal	5	12%	10%	0,6	0,5	-0,1
Lähinaabritega kontakteerumine tagamaks koostööd hädaolukorras	„Jah, põhjalikult“ osakaal	5	4%	3%	0,2	0,2	0,0
Esmaabi osutamise oskused (elustamine, verejooksu peatamine)	Osakaal, kes oskavad mõlemat vähemalt hästi (hinnang 4-5)	5	36%	30%	1,8	1,5	-0,3
KOKKU		100			44,1	45,4	1,4

Kodu hädaolukorraks valmisoleku indeks 2021 (2)

SOOVITUD SEISUND	INDIKAATOR	KAAL	SISENDVÄÄRTUS		INDEKS		MUUTUS
			2019	2021	2019	2021	2021 vs 2019
KODU VALMISOLEK 7-päevaseks iseseisvaks toimetulekuks*		35			21,1	20,6	-0,5
Vesi (võimalus kohe hankida või varuda)	Kaev ja/või mahutid „Jah“ osakaal	6	65%	60%	3,9	3,6	-0,3
Toit (leibkonna liikmete piisav toiduvaru)	„Jah“ osakaal,	6	72%	72%	4,3	4,3	-0,1
Ravimid (piisav varu esmaabi ja krooniliste haiguste korral)	„Jah“ osakaal,	5	84%	86%	4,2	4,3	0,1
Küte (tsentraalsest kütelahendusest sõltumatud võimalused kodu kütmiseks külmal ajal)	„Jah“ osakaal,	5	44%	43%	2,2	2,1	-0,1
Toiduvalmistamine (alternatiiv tsentraalsel energiavarustusel põhinevale toiduvalmistamisele)	„Jah“ osakaal,	3	51%	49%	1,5	1,5	-0,1
Side - välja (vooluvõrgust sõltumatu telefoni laadimise võimalus)	„Jah“ osakaal,	5	48%	49%	2,4	2,4	0,0
Side – sisse (patarei-/ akutoitega raadio)	„Jah“ osakaal,	5	49%	47%	2,5	2,4	-0,1
KOKKU		100			44,1	45,4	1,4

HOV indeksi muutused regioonides 2019-2021

	KÕIK			PÕHJA			LÄÄNE			LÕUNA			IDA		
	2021	2019	Muutus	2021	2019	Muutus	2021	2019	Muutus	2021	2019	Muutus	2021	2019	Muutus
TEADMISED	9,1	8,0	1,1	8,7	7,4	1,3	9,9	8,8	1,1	9,6	8,5	1,0	8,5	8,0	0,5
USKUMUSED & HOIAKUD	8,3	8,2	0,1	7,9	7,9	0,0	8,9	8,7	0,2	8,6	8,6	0,1	8,1	7,9	0,2
TEGEVUSED JA OSKUSED	7,5	6,8	0,7	7,0	6,7	0,3	7,6	7,3	0,3	8,3	7,1	1,2	7,6	6,2	1,5
KODU VALMISOLEK	20,6	21,1	-0,5	18,0	17,9	0,0	23,8	24,9	-1,1	23,5	24,2	-0,7	20,3	21,2	-0,9
KOONDINDEKS	45,4	44,1	1,4	41,6	40,0	1,6	50,2	49,7	0,5	50,0	48,5	1,6	44,5	43,2	1,3

TEADMISED

- Oskavad nimetada õigeid teavitusi viise (eriti SMS, ajaleht, ruupor) ↑ Põhja, Lääne, Lõuna; Idas sama
- Teavad hädaolukordi enda piirkonnas ↑ Lääne
- Teavad hädaolukorras esmaseid tegevusi ↑ Põhja

TEGEVUSED JA OSKUSED

- Hoiatuste ja käitumisjuhiste järgmine hädaolukorras ↑ kõik regioonid

KODU VALMISOLEK

- Varustatus joogiveega ↓ Põhja

USKUMUSED JA HOIAKUD

- Usk iseseisvasse toimetulekusse 7 päeva vältel ↑ Põhja
- Kodu riskide hindamine ↑ Lõuna
- Valmisolek aidata teisi väljaspool lähedaste ringi ↓ Lõuna

Mis veel on muutunud?

Mõnevõrra tutvunud hädaolukorra käitumisjuhendiga ja/või osalenud õppustel

2017: 22% → 2019: 30% → 2021: 35%

Enda ja oma pere hädaolukorras toimetuleku kindlustamiseks on tehtud mitmeid tegevusi enam:

Midagi on ette võtnud 76% elanikest; midagi pole teinud: 32% → 22%

Soetanud varusid toimetuleku kindlustamiseks: 29% → 39% → 52%

Hinnanud kui kaua nad saavad hakkama toidu vm esmatarbe ostuvõimaluseta 37% → 46%

Hinnanud hakkama saamist elektri-, vee-, kütte- või sidevarustuseta 37% → 42%

Kontrollinud koduste hädaolukorra-toiduvarude kehtivust 23% → 33%

Paranenud on elanikkonna teadlikkus esmatähtsatest vahenditest ja varudest, mis aitavad hädaolukorras oleku puhul tagada pere iseseisva toimetuleku vähemalt 7 päevaks

61% oskavad nimetada 7-8 õiget varianti; +9%.

Kuidas edasi?

Elanike teadmised hädaolukordade osas on vähehaaval paranenud.

Sellele on muuhulgas kindlasti kaasa aidanud 2020ndal aasta alguses Eestisse jõudnud koroonapandeemia.

Seeläbi on veidi paranenud nii teadmiste kui ka tegevuste ja oskuste osa, ennekõike on inimesed saanud harjutada hoiatuste ja käitumisjuhiste järgimist.

Enam usutakse ka hädaolukorra tekkimise võimalikkusesse ning saadud kogemuste toel ollakse kindlamad ka võimes iseseisvalt lühikese perioodi vältel hakkama saada.

Elanike varustatuse tase hädaolukorraks on endiselt vilets.

Teavitustöö eritähelepanu alla endiselt:

- Muukeelsed elanikud
- 65-aastaste ja vanemad elanikud
- Linnaelanikud ning ennekõike kortermajades elavad inimesed

Tänan!